Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

SAMENVATTING IN BEGRIJPELIJKE TAAL

Voortgangsrapportage 2019

Onbeperkt meedoen!

In Nederland hebben ruim 2 miljoen mensen een beperking. Ze zijn slechtziend, blind of doof, hebben een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking of psychische problemen. Ze lopen tegen zichtbare en onzichtbare drempels aan.

Iedereen is gelijk, dus iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Dat staat ook in het verdrag van de Verenigde Naties (VN) over mensen met een handicap.

Nederland heeft JA gezegd tegen dat verdrag.
De regering heeft plannen gemaakt om de samenleving toegankelijker te maken. Deze plannen staan in het programma 'Onbeperkt meedoen!'

Het programma ging in juni 2018 van start. Dat is een jaar geleden. De vraag is nu: is Nederland toegankelijker geworden? Het antwoord is: gelukkig zijn heel veel bedrijven en organisaties in actie gekomen. Maar we zien ook dat onbeperkt meedoen op veel plekken nog niet lukt. Soms is er gewoon meer tijd nodig.

Luisteren naar mensen met een beperking

Organisaties en bedrijven beseffen vaak niet wat voor aanpassingen er nodig zijn. Soms weten ze ook niet hoe ze met mensen met een beperking om moeten gaan. Daarom is het belangrijk om in gesprek te gaan met mensen met een beperking.

Bedrijven en organisaties luisteren steeds vaker naar de verhalen en adviezen van mensen met een beperking. Door die verhalen te delen, moedigen we andere bedrijven en organisaties aan om hetzelfde te doen.

Drempels: zichtbaar en onzichtbaar

Gewoon meedoen betekent dat je kunt wonen en werken op een manier die bij je past en zoals jij dat wilt. Dat je kunt reizen en sporten, shoppen, uit eten gaan, internetten, of naar een concert of pretpark gaan.

Als je in een rolstoel zit, kun je niet overal naar binnen. Bijvoorbeeld door een drempel of trapje bij de deur, of als de stoep vol fietsen staat.

Zulke drempels zijn zichtbaar. Er zijn ook onzichtbare drempels waardoor mensen met een beperking niet kunnen meedoen. Bijvoorbeeld als je brieven krijgt die je niet begrijpt. Of als je niet snapt waar je informatie op internet of in een app kunt vinden. Of als mensen niet snappen waarom je sneller boos wordt dan andere mensen.

Als er minder drempels zijn, kunnen mensen met een beperking gewoon meedoen. En dan wordt Nederland een stuk leuker voor iedereen.

Bouwen en Wonen
Iedereen moet een gebouw in kunnen

Bij nieuwe gebouwen moet er meer rekening worden gehouden met mensen met een beperking. Dat moet ook als je andere gebouwen gaat verbouwen. Ook wil de regering meer aangepaste woningen en woonvormen voor mensen met een beperking.

Hoeveel mensen met een beperking zoeken een geschikte woning of woonvorm? Wat voor aanpassingen hebben ze nodig? Dat onderzoekt de regering samen met Ieder(in), één van de grootste organisaties voor mensen met een beperking.

Toegankelijk ondernemen
Op mkbtoegankelijk.nl vinden ondernemers verhalen van mensen met een beperking. Ook krijgen ze tips hoe ze hun winkel en hun website beter toegankelijk kunnen maken. En ze kunnen er bijvoorbeeld een online training volgen over hoe ze moeten omgaan met mensen met een beperking,

Werk
Meer banen voor mensen met een beperking

Mensen die willen werken, moeten ook kunnen werken. Maar mensen met een beperking zitten vaker zonder werk dan andere mensen. Vóór 2026 moeten er daarom 125.000 extra banen komen voor mensen met een beperking. Mensen met een beperking die al een baan hebben, moeten kunnen blijven werken.

Het is belangrijk dat werkgevers en medewerkers met een beperking met elkaar praten. Ze moeten samen uitzoeken wat voor hulp of steun deze medewerkers nodig hebben.

In sommige gemeenten werken werkgevers, de gemeente en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) en praktijkonderwijs samen. Ze zoeken samen een geschikte baan voor leerlingen die van school komen.

Een aantal mensen met een beperking heeft een baan gevonden in de zorg. Na een korte training en met goede begeleiding werken ze bijvoorbeeld als woonhulp of huiskamerassistent.

Het project ‘Simpel Switchen’ maakt de overgang van dagbesteding naar (beschut) werk makkelijker. Ook moet iemand terug kunnen naar dagbesteding als werken toch niet lukt.

Het UWV gaat zijn service verbeteren en meer maatwerk leveren.

Onderwijs
Alle kinderen naar een school die bij ze past

In het hele land zijn gesprekken geweest over passend basisonderwijs voor kinderen met een beperking. Ook konden mensen bij een online 'vertelpunt' hun verhaal delen: 4.600 leraren, ouders en begeleiders hebben dat gedaan.

Expertisecentrum Handicap + Studie heeft een netwerk opgezet. Hier kunnen universiteiten en hogescholen kennis uitwisselen en problemen bespreken.

Handicap + Studie heeft de 'Intentieverklaring VN-verdrag' opgesteld. In 2018 hebben de eerste hogescholen en universiteiten hun handtekening er al onder gezet. Zo laten ze zien: wij gaan de positie van studenten met een beperking verbeteren.

Zorg en Ondersteuning
Minder geregel

Als je een beperking hebt, ben je vaak veel tijd kwijt met hulpmiddelen aanvragen en zorg regelen. De regering wil minder gedoe en regels en onderzoekt hoe ze dat kan oplossen.

Verkiezing Meest Toegankelijke Gemeente
Wat is de meest toegankelijke gemeente van Nederland? De Vereniging van Nederlandse Gemeenten gaat samen met de Alliantie een verkiezing organiseren. De Alliantie is een samenwerkingsverband van organisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte.

Elkaar beter begrijpen
Mensen zonder beperking weten vaak niet welke drempels mensen met een beperking tegenkomen. Daarom is het goed om met elkaar te praten. Zo leren mensen elkaar beter kennen en begrijpen.
Ook is er op een aantal momenten extra aandacht voor mensen met een beperking. Bijvoorbeeld op de Internationale Dag voor Mensen met een Beperking, Wereld Autisme Dag en in de Week van de Toegankelijkheid.

Vervoer
Openbaar vervoer voor iedereen

De regering wil dat mensen met een beperking met het openbaar vervoer mee kunnen. Dus met trein, tram, bus of metro. Ook wil de regering dat het aangepast vervoer beter wordt.

Steeds meer perrons en haltes zijn goed toegankelijk.
Het kan nog wel even duren voordat álle perrons en haltes zijn aangepast.

Als je een verstandelijke beperking hebt, kan het moeilijk zijn om zonder hulp met het openbaar vervoer te reizen. Want waar en wanneer moet je instappen en uitstappen? Hoe weet je hoe laat de volgende trein of bus vertrekt? De GoOVapp houdt bij waar je bent en vertelt je wat je onderweg moet doen.

In Groningen en Drenthe helpen vrijwilligers van 'Publiek Vervoer' reizigers met een beperking. Ze leggen bijvoorbeeld uit hoe de kaartautomaat werkt. Met geld van de regering kunnen op meer plekken zulke projecten worden opgezet.

Rijk als organisatie
De overheid wil het goede voorbeeld geven

De overheid is druk bezig om overheidsgebouwen toegankelijker te maken. Ook maakt de regering informatie, websites en apps beter toegankelijk.

- Ministeries kijken hoe ze werknemers met een beperking beter kunnen steunen. Ze willen dat vooroordelen over mensen met een beperking verdwijnen. Ook de ondernemingsraden vragen aandacht voor collega's met een beperking.
- In 2018 heeft het Rijk vaker mensen met een beperking aangenomen. Sommige doen aangepast werk in nieuwe functies, andere werken in gewone functies.
- Onder andere natuurorganisaties en kinderboerderijen krijgen hun werk vaak niet af. Het Rijk onderzoekt of mensen met een arbeidsbeperking dit werk kunnen gaan doen.

Niets Over Ons Zonder Ons
Als organisaties drempels weg willen halen, moeten ze niet over mensen met een beperking praten, maar met mensen met een beperking. Vaak gebeurt dat al, maar nog niet altijd. Organisaties kunnen nóg beter luisteren naar de ideeën en ervaringen van mensen met een beperking. Dat is het doel van het project 'Niets Over Ons Zonder Ons'.

Participatie en Toegankelijkheid

Het programma 'Onbeperkt meedoen!' gaat over toegankelijkheid en meedoen (participatie). Dus ook over begrijpelijke informatie en over wat je in je vrije tijd doet.

Begrijpelijke informatie
- 95% van de programma's van de publieke omroep (NPO) heeft ondertiteling. Bij de commerciële zenders is dat 50%. Mensen die slecht zien of blind zijn, kunnen de app Earcatch gebruiken. Een stem vertelt dan wat er op het scherm gebeurt.
- Er komt begrijpelijke informatie bij medicijnen. Ook komen er video's waarin je ziet hoe je sommige medicijnen moet gebruiken.
- De actie 'Direct Duidelijk' helpt gemeenten en andere organisaties van de overheid om hun informatie toegankelijker te maken.

Sport en vrije tijd
- In juni 2018 heeft de regering het Nationaal Sportakkoord getekend. Eén van de doelen is dat sporters met een beperking bij een vereniging in de buurt kunnen sporten.
- Hoe toegankelijk zijn kunst en cultuur? Hoe denken mensen die daar werken en mensen met een beperking daarover? We hebben dat ook aan gehandicaptenorganisaties gevraagd. Iedereen vindt dat mensen met een beperking vaker moeten kunnen meedoen aan kunst en cultuur.
- De Zonnebloem wil dat mensen met een beperking makkelijker een dagje weg kunnen. Ze onderzoekt hoe toegankelijk bijvoorbeeld pretparken en stadions zijn.

Stemmen
- Op 1 januari 2019 moesten alle stemlokalen toegankelijk zijn. Dat is in de meeste gemeenten ook gelukt. In juni 2019 hoort de Tweede Kamer wat er bij de volgende verkiezingen beter kan.
- Dit jaar waren er verkiezingskranten in begrijpelijke taal. Op de website 'Stem jij ook?' konden mensen met een licht verstandelijke beperking oefenen met stemmen. Filmpjes lieten zien wat je moet doen in het stemhokje.
- Voor de verkiezingen in 2021 komt er een nieuw stemformulier. Dit formulier is kleiner. Ook staan de logo's van de politieke partijen erop.

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres
Parnassusplein 5 | 2511 VX Den Haag

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl

Tekst
Jessie van Loon

juni 2019